

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Richtlijnen Voorjaarsnota 2023

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 21-03-2023
Notanummer	: 2023-286
Datum	: 21-03-2023
Programma	: 12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Voorjaarsnota 2023 - proces op hoofdlijnen - 20230310.pdf, Voorjaarsnota 2023 - richtlijnen - 20230313.pdf

Parafering

16-03-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Agendering

* 17-03-2023: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 16-03-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

22-03-2023

B & W d.d.: 21-03-2023

Besluit

1. De richtlijn voorjaarsnota 2023 vast te stellen
2. de nota en het besluit openbaar te maken

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

De voorjaarsnota 2023 is het eerste jaar van het nieuwe college en de nieuwe raad. Met de voorjaarsnota schetst het college het budgettaire beeld voor de meerjarenbegroting van de gemeente Deventer. Dit beeld is mede gebaseerd op de informatie die in de kaderbrief (financieel kader op basis van ongewijzigd beleid) is aangegeven. Vanuit die inzichten worden voorstellen voor nieuw beleid gedaan ter voorbereiding op de (meerjaren)begroting 2024-2027.

De hoofdlijn van ons financieel kader blijft een solide financiële huishouding.

De (meerjaren) begroting moet structureel sluitend zijn met voldoende weerstandsvermogen (ratio = 1). Dit kader is niet zonder zorgen of risico's, gelet op de onzekerheid over de rijksinkomsten (verruiming belastinggebied) en de onduidelijkheid over de hervormingsagenda Jeugd.

Toch willen wij voorstellen om nu niet overhaast een heroverweging te starten.

Wij verwachten mede ook vanwege het persbericht van het Rijk in november 2022, extra accres voor de prijsbijstelling 2022 in de Meicirculaire. Het Rijk zal ook voorzien in de compensatie voor de gestegen lonen en prijzen 2023.

Na publicatie Meicirculaire 2023 en in aanloop naar de Begroting 2024 hebben wij meer zekerheid over de in te zetten middelen en kunnen wij beoordelen wat de definitieve ruimte is voor eenmalig en structureel nieuw beleid.

In de begroting 2023 zijn veel nieuwe middelen vrijgemaakt om het

bestuursakkoord uit te voeren. Daarom stellen wij voor, mede vanwege bovenstaande, om terughoudend met nieuw beleid om te gaan en onderstaande uitgangspunten te hanteren.

Uitgangspunten

- Het nieuwe beleid kent een wettelijke verplichting of hangt samen met een bovenlokale (investering/ uitvoerings)agenda (bijvoorbeeld cofinanciering)
- Nieuw beleid mogelijk wanneer dit een verdere uitwerking van het bestuursakkoord betreft, een koppeling heeft met college- en raadsbesluiten en / of met gemeentelijke (uitvoerings-) agenda's
- Nieuw beleid wanneer er een koppeling is met de organisatorische opgaven.

Bij de voorjaarsnota worden de inhoudelijke keuzes geagendeerd en besproken met de raad. De detaillering en financiële uitwerking worden verwerkt in de Begroting 2024. Tot oktober, wanneer de beleidsbegroting aan uw raad wordt aangeboden, blijft het begrotingsproces een dynamisch proces door eventuele nieuwe ontwikkelingen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

-

Kader

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de financiële verordening

Betrokken partijen en participatie

Interne organisatie

Argumenten voor en tegen

n.v.t.

Financiële consequenties en dekking

Dit besluit heeft geen directe financiële consequenties.

Openbaarmaking en communicatie

n.v.t.

Aanpak en uitvoering

De richtlijnen worden gecommuniceerd met de interne organisatie.

De uitvoering vindt plaats conform de tijdsplanning in de richtlijnen.

De raadsvergaderingen zijn gepland op 14 juni (briefing), 5 juli (raadstafel), 12 juli (besluitvorming)

Voorjaarsnota 2023 - Het

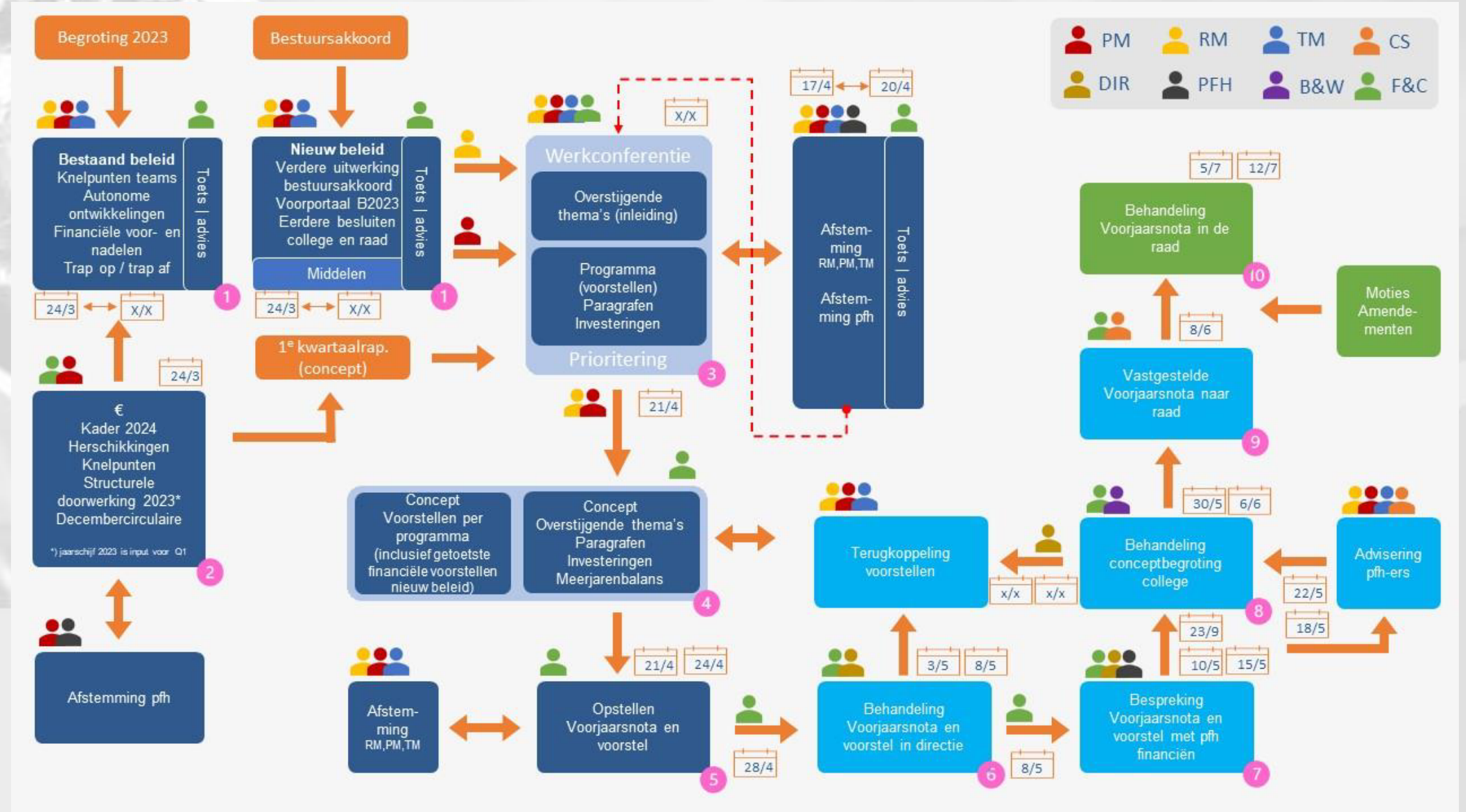
proces op hoofdlijnen (versie 20230310)

2023 is het eerste 'echte' jaar van het nieuwe college en de nieuwe raad. Dat houdt in dat dit jaar weer een voorjaarsnota wordt opgesteld. Nu zijn in de begroting 2023 veel nieuwe middelen vrijgemaakt om het bestuursakkoord te kunnen uitvoeren. Neemt niet weg dat er knelpunten bestaande beleid en autonome ontwikkelingen kunnen zijn en onderdelen uit het bestuursakkoord nu verder verduidelijkt of uitgewerkt zijn en hierop afgewogen kan worden. De terugkoppelmomenten zoals wij die in het begrotingsproces hebben gebracht houden we ook voor deze voorjaarsnota overeind. In een werksessie brengen we alles snel en afgewogen bij elkaar, waarbij we ook al voorsorteren op de Begroting 2024, zodat we ook daarvan voor de zomer een aanzienlijk deel gereed kunnen hebben. Daarmee zetten we weer verdere stappen in de verbetering van de samenwerking. Een goede samenwerking en duidelijkheid over wie wat doet, is uiteraard van belang en daarmee wordt het niet alleen een efficiënt en effectief proces, maar ook prettig werkbaar. In de richtlijnen van de voorjaarsnota zijn alle details opgenomen.

1 De begroting 2023 en het bestuursakkoord zijn de uitgangspunten voor de voorjaarsnota. Vanuit het bestuursakkoord kunnen er alleen voorstellen nieuw beleid worden gedaan die nog niet eerder uitgewerkt en afgewogen zijn of het resultaat zijn van nader onderzoek dat moest plaatsvinden. Het wordt hoe dan ook in het bestuursakkoord genoemd. Het nieuw beleid wordt van benodigde middelen voorzien. Daarnaast is / kan er sprake zijn van knelpunten bestaand beleid en autonome ontwikkelingen. In de lead zijn de regie-, programma- en teammanagers en zij sluiten voor het betreffende programma actief de adviseur F&C aan zodat deze kan adviseren en toetsen vooraf. Daarmee versterken wij de input.

2 Team F&C (in samenwerking met programma- en teammanagers) levert ten behoeve van het onderdeel 1 het kader 2024, relevante financiële informatie uit de eerste kwartaalrapportage, herschikkingen, knelpunten, de structurele doorwerking uit 2023 én het resultaat van de septembercirculaire (voor zover nog niet verwerkt) en de decembercirculaire. Basis is de opgeleverde informatie voor de eerste kwartaalrapportage 2023. Deze informatie zal op 24 maart beschikbaar komen.

3 Op basis van 1 en 2 worden de overstijgende thema's of inleiding voor de voorjaarsnota opgesteld door de regiemanagers en het format voor bestaande knelpunten en nieuwbeleid gevuld door de programma-managers. Hiervoor is een werksessie georganiseerd. Hier brengen we de voorbereide formats van de programmamanagers bij elkaar en verbinden we deze aan de thema's. De programmamanagers zijn in de lead en sluiten voor het betreffende programma actief de adviseur F&C aan zodat deze kan adviseren en toetsen vooraf. Daarmee versterken wij de input voor het vervolgproces. De opbrengst van de

werksessie wordt ook reeds inhoudelijk afgestemd met de portefeuillehouder (toetsen / ophalen inhoudelijke speerpunten programma / thema). Ook hier gebeurt deze afstemming in aanwezigheid van de adviseur F&C, zodat alles op tafel komt om deze fase af te ronden en de voorlopige volledigheid kan worden vastgesteld. De bijdragen worden uiterlijk en compleet aangeleverd op 21 april bij team F&C (inclusief de vertaling van de benodigde middelen (of de vertaling daarvan) van het nieuw beleid). Ten behoeve van de aanlevering ontvangen de regie- en programmamanagers nog een format. Nieuw beleid betreft alleen voorstellen op basis van het bestuursakkoord.

4 Vanuit 2 en 3 zijn dan alle bouwblokken beschikbaar. F&C toetst of de aangeleverde stukken compleet en verwerkbaar zijn en stemmen af met regie-, programma- en teammanagers bij ontbrekende zaken, onduidelijkheden, etc. zodat er geen verdere vertraging in het proces gaat optreden. De bouwblokken worden verwerkt om de voorjaarsnota en de bijbehorende memo samen te stellen voor de komende besprekingen. Hier wordt de confrontatie nieuw beleid en

beschikbare middelen uitgevoerd. Op 21 april zijn deze onderdelen compleet aangeleverd.

5 Team F&C stelt het voorjaarsnotavoorstel van de directie aan het college op (en de voorjaarsnota-onderdelen). Hierover vindt afstemming en terugkoppeling, via reguliere F&C-accounts, plaats door F&C met de regie-, programma- en teammanagers. Hierdoor krijgen zij inzicht in het advies van F&C met betrekking tot de te nemen voorstellen nieuw beleid, knelpunten, etc. en de overwegingen die daarbij horen. Alle afstemming- en terugkoppelmomenten vanaf 5 zijn gepland en op deze momenten worden ook afspraken gemaakt over de verwerking van eventuele wijzigingen.

6 Behandeling voorjaarsnotavoorstel met voorstellen, knelpunten, etc. in de directie op 3 en 8 mei. De directie verzorgt een korte terugkoppeling naar de regie-, programma- en teammanagers over de uitkomst van de bespreking en het standpunt van de directie.

7 Bespreking voorjaarsnotavoorstel directie met de

portefeuillehouder financiën. Voorbereiding van de collegebehandeling. Op 18 mei ontvangen de regie-, programma- en teammanagers van de directie de conceptvoorjaarsnota en een korte schriftelijke toelichting van aandachtspunten voor de behandeling in het college. Op dit moment is er ook ruimte voor de regie-, programma- en teammanagers om actief te adviseren naar de eigen portefeuillehouder.

8 De eerste behandeling van de conceptvoorjaarsnota in het college vindt plaats op 30 mei. Terugkoppeling vindt op de reguliere wijze plaats. De definitieve behandeling van de gehele begroting vindt plaats op 6 juni. De directie koppelt de uitkomsten hiervan terug.

9 De door het college vastgestelde voorjaarsnota wordt aan de raad aangeboden op 8 juni. Hierna gaat tevens het reguliere proces van technische vragen, moties en amendementen, etc., inclusief de verwerking hiervan.

10 Op 12 juli wordt de voorjaarsnota in de raad vastgesteld.

Voorjaarsnota 2023

Richtlijnen (versie 20230313)

Algemeen

De inlevering van informatie door programma's voor de Voorjaarsnota 2023 komt direct na het inleveren van de gegevens voor de 1^e kwartaalrapportage 2023. Dit betekent, dat voor bepaalde onderdelen, die nu worden gevraagd in deze richtlijnen Voorjaarsnota geen nieuwe informatie te verwachten is.

Uitgangspunten

De uitgangspunten met betrekking tot het opstellen van de (meerjaren)begroting:

- solide financiële huishouding;
- structureel sluitende (meerjaren)begroting;
- voldoende weerstandvermogen;
- nieuw beleid is alleen mogelijk binnen dit kader;
- geen structurele middelen beschikbaar.

Hoe?

Voor de gemeente brede consolidatie van de diverse bijdragen en het eenvoudig kunnen toetsen van de bijdragen moet de gevraagde informatie worden opgenomen in:

- LIAS: Programmablad plus paragrafen: Bedrijfsvoering, Grondbeleid en Weerstandvermogen en Risicomanagement
- Format 1 Nieuw beleid
- Format 2 Meerjarenbalans

Planning

Wat?	Wie?	Wanneer?
LIAS beschikbaar	Team F&C	24 maart
Werksessies en consultatie	Lijn- / regie- / programma- / teammanagers / team F&C	5 – 14 april
Inleveren bijdragen bij team F&C	Lijn- / regie- / programma- / teammanagers	21 april
Opstellen memo voor directie	Team F&C	24 – 28 april
Directiebespreking (integraal)	Directie	8 mei
Bestuurlijk/ambtelijk bespreking	Wethouder Financiën – algemeen directeur	15 mei
Retraite college	College	26 mei
Behandeling college	College	6 juni
Versturen stukken naar raad	Griffie via team F&C	8 juni
Inloop toelichting technische vragen + Briefing	Raad	14 juni
Indienen technische vragen	Raad	20 juni
Vaststellen antwoorden op technische vragen	College	27 juni
Raadstafel	Raad	5 juli
Raadsvergadering	Raad	12 juli

Belangrijke rapportage onderwerpen

Nr.	Wat wordt gevraagd?	Welk format?
1	Nieuw beleid	Format 1
3	Actualiseer voorportaal investeringsplanning	LIAS

Nr.	Wat wordt gevraagd?	Welk format?
4	Risico's en paragraaf weerstandsvermogen/risicomanagement	Risicomodule LIAS en LIAS
5	Meerjarenbalans	Format 2
6	Begrotingswijzigingen	Geen format

1. Nieuw beleid

Voorstellen nieuw beleid moeten worden opgenomen op format 1, waarbij per voorstel de juiste budgetopbouw moet worden aangegeven.

Welke voorstellen nieuw beleid (ingangdatum 2024) kunnen worden ingediend? Alleen de voorstellen die gebaseerd zijn op:

- Verdere uitwerking bestuursakkoord 2023-2026;
- Voorportaalijst investeringsplanning begroting 2023;
- Eerdere besluiten van college en raad.

De voorstellen nieuw beleid moeten nog niet worden opgenomen op de programmabladen (LIAS). Dit gebeurt pas nadat de directieraad op 8 mei 2023 de voorstellen heeft geprioriteerd.

Ordering

1. **Wettelijke verplichting in de opgaven en bovenlokale (investering / uitvoering) agenda (bv cofinanciering)**
2. **Bestuursakkoord, koppeling met college / raadsbesluiten in de opgaven en gemeentelijke (uitvoeringsagenda's)**
3. **Organisatorisch opaven**

Principe : Hanteer het principe inwisselen oud beleid voor nieuw beleid

2.Parameters

De volgende parameters moeten worden gehanteerd:

- algemeen rentepercentage 2,3*
- rentepercentage grondexploitatie 2,61*
- disconteringsvoet 2%
- prijs- en loonstijgingen 0% (met de dekking van prijs- en loonstijgingen is binnen onze meerjarenbegroting op concernniveau al wel rekening gehouden)

*deze percentages kunnen nog veranderen op basis van de gegevens in de balans van de rekening 2022.

3. Actualiseren voorportaal investeringsplanning

De voorportaalijst van de investeringsplanning (begroting 2023) moet worden geactualiseerd qua tekst en bedragen. Ook kunnen nieuwe voorportaalinvesteringen aan de lijst worden toegevoegd. De voorstellen nieuw beleid m.b.t. investeringen waarvoor door het college bij deze voorjaarsnota geen budget wordt vrij gemaakt, worden na besluitvorming van het college toegevoegd aan de lijst.

4. Risico's, kansen en paragraaf weerstandvermogen

Risico's worden vastgelegd in de risicomodule van Lias. Door de lijn met name de programmamanager moet de risicomodule voor 20 april 2023 zijn bijgewerkt. Indien er kansen zijn die zich in programma's kunnen voordoen dan kan dit op het programmablad worden geplaatst. Op basis van de informatie in risicomodule wordt dan in de Voorjaarsnota gerapporteerd over de risico's via de paragraaf weerstandsvermogen. We onderscheiden hierbij financiële risico's en overige risico's.

Financiële risico's

De uit de risicomodule van Lias blijvende risico's en knelpunten worden meegewogen in de aanpak om de gemeentelijke (meerjaren)begroting verder gezond te maken. Dit betekent dat vanuit de programma's over de financiële risico's geen informatie hoeft te worden aangeleverd. De lijn actualiseert de informatie voor 20 april 2023 en stemt deze af met de ondersteunende financieel adviseur. In de database moet zichtbaar zijn voor welke risico's weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

Overige risico's

Overige risico's worden ook opgenomen. In de risicomodule LIAS kan worden aangegeven welk soort risico het betreft. Op basis van de gegevens in de database worden de risico's beoordeeld en besproken in het traject van totstandkoming van de Voorjaarsnota. Vervolgens wordt een afweging gemaakt welke risico's op te nemen in de verschillende documenten.

Indien een risico wordt gemeld aan het college en de raad dan kan deze informatie worden opgenomen in LIAS bij overige informatie.

Informatie over een risico bestemd voor de directieraad kan worden opgenomen in de rapportage van de lijn.

Risicoparagraaf

Van de lijn wordt verwacht dat zij in hun rapportage een risicoparagraaf opnemen. In deze paragraaf wordt aangegeven:

- De risicopositie, de ontwikkelingen in de risico's, welke zijn nieuw, welke zijn vervallen. Inclusief onderbouwing.
- De stand van zaken van de financiële en overige risico's.
- De acties en beheersmaatregelen die zijn genomen of nog genomen gaan worden.
- De doeltreffendheid van de acties en maatregelen.
- De verwachte uitkomsten.
- Een overzicht van de risico's waarvoor weerstandsvermogen moet worden aangehouden.
- Ook kansen kunnen in deze paragraaf worden opgenomen.

5. Meerjarenbalans

Onderdeel van de Voorjaarsnota vormt een meerjarenbalans. Om een geprognosticeerde meerjarige balans tot en met 31-12-2027 aan te kunnen bieden en voor het bewaken van financiële soliditeit van de gemeente en het berekenen van voorgeschreven BBV- kengetallen, is aanvullende informatie nodig over (zie format 2):

- Verloop lening portefeuille;
- Boekwaarden (immateriële vaste activa, materiele vaste actieve en financiële vaste activa)
Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de activa. Het gaat om het verloop van bestaande investeringen, dynamische investeringen en nieuwe investeringen. Daarbij moeten onderscheid gemaakt worden tussen vermeerderingen (investeringen), verminderingen (desinvestering/verkoop/aflossing) en afschrijvingen. Het gaat zowel om inkomsten als uitgaven.
 - Per 1-1-2023 van bestaande(statische) investeringen (zie boekwaarde per 31-12-2022): een verloop van de meerjarige boekwaarden.
 - Per 1-1-2023 van bestaande (dynamische) investeringen (zie boekwaarde per 31-12-2022): een verloop van de meerjarige boekwaarden van zowel de uitgaven als de inkomsten. Bij de inkomsten is het belangrijk om aan te geven welke inkomsten het betreffen.
 - Nieuwe investeringen, de meerjarige boekwaarde per 1-1-2024 van zowel de uitgaven als de inkomsten. Bij de inkomsten is het belangrijk om aan te geven welke inkomsten het betreffen. Hierbij alleen nieuwe investeringen opnemen, die gebaseerd zijn op een vastgesteld meerjarige investeringsplan of uit de in de begroting 2023 vastgestelde investeringsplanning.

Investerings welke in de Voorjaarsnota als nieuw beleid worden voorgesteld moeten nog niet worden meegenomen.

- Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de reserves tot en met 31-12-2027. Uitgangspunt hierbij is het meerjarige overzicht van de reserves die bij de jaarrekening 2022 is opgesteld (boekwaarden 31-12-2022). Dit overzicht kan worden geactualiseerd en aangevuld indien van toepassing.
- Een geactualiseerd meerjarig verloop overzicht van de voorzieningen tot en met 31-12-2027. Uitgangspunt hierbij is de stand van de voorzieningen per 31-12-2022 zoals die blijkt uit de jaarrekening 2022.
- Een meerjarig overzicht van het verloop van de boekwaardes van de: grondexploitaties, facilitair grondbeleid, verliesvoorzieningen grondexploitaties en nog niet in grondexploitatie genomen gronden.

6. Begrotingswijziging

De begrotingswijzigingen behorende bij de Voorjaarsnota 2023 moeten uiterlijk 27 juni 2022 gereed te zijn.